

O B R A Z L O Ž E N J E
nacrta prijedloga
Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak
na području Grada Nova Gradiška

Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“ broj 114/23.), kojeg je Hrvatski sabor donio 28. rujna 2023., ukinut je prirez porezu na dohodak kao jedan od poreza koje su, temeljem dosadašnjih odredbi Zakona o lokalnim porezima („Narodne novine“ broj 115/16., 101/17. i 114/22.) mogle uvesti jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine). Istoga dana donesen je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 114/23.), kojim su, pored ostalog, slijedom navedenog ukidanja prireza porezu na dohodak ukinute i odredbe dosadašnjeg Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20. i 151/22.), kojima je bilo propisano da se porez na dohodak uvećava za iznos prireza porezu na dohodak.

Prirez porezu na dohodak je vrijednosno značajan izvor prihoda jedinica lokalne samouprave, pri čemu su, sukladno dosadašnjim propisima jedinice lokalne samouprave odnosno gradovi i općine mogli samostalno odlučivati o njegovu uvođenju, kao i o visini stope prireza porezu na dohodak unutar zakonom propisanog raspona.

Grad Nova Gradiška je Odlukom o uvođenju prireza porezu na dohodak (Narodne novine 105/2001.) uveo prirez porezu na dohodak po stopi od 10 %. Odlukom o izmjeni Odluke o uvođenju prireza porezu na dohodak (Narodne novine 146/2005.) prirez porezu na dohodak plaća se po stopi od 12 %.

Kako bi se jedinicama lokalne samouprave nadoknadio značajan gubitak prihoda uslijed ukidanja prireza porezu na dohodak, odredbama izmijenjenog Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“ broj 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 151/22. i 114/23.) – dalje: Zakon, gradovima i općinama omogućeno je da svojim odlukama samostalno upravljaju visinom stopa poreza na dohodak odnosno da propišu visinu stope ovoga poreza u Zakonom utvrđenim granicama za godišnje dohotke (dohodak od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti i drugi dohodak koji se ne smatra konačnim), a u svrhu postizanja ciljane visine prihoda potrebnih za nesmetano provođenje i ostvarivanje propisima utvrđenih poslova i zadataka jedinica lokalne samouprave.

Potrebno je napomenuti da su navedene zakonske izmjene donesene radi povećanja fiskalne autonomije jedinica lokalne samouprave u poreznim prihodima, kakvu ima većina zemalja u svijetu, pri čemu će lokalne jedinice moći samostalno, svojim odlukama, upravljati visinom poreznih stopa za godišnje dohotke koje ostvaruju fizičke osobe, a što je u skladu s Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi. Naime, prema navedenoj Povelji najmanje dio prihoda lokalnih jedinica mora proizlaziti iz lokalnih poreza i naknada, čije stope, u granicama utvrđenim Zakonom, same određuju.

Člankom 19. a Zakona propisano je da visine poreznih stopa određuju predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave svojom odlukom, pri čemu grad s manje od 30.000 stanovnika (u koju kategoriju pripada i Nova Gradiška) nižu stopu propisuje u granicama od 15% do 22,40% te višu

stopu u granicama od 25% do 33,60%. Sukladno odredbi članka 38. stavka 2. navedenog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, jedinice lokalne samouprave, pa tako i Grad Nova Gradiška, dužne su navedenu odluku o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak donijeti i objaviti do kraja 2023., pri čemu sama odluka stupa na snagu 1. siječnja 2024.

Slijedom navedenog, Grad Nova Gradiška nacrtom Odluke o visini poreznih stopa godišnjeg poreza na dohodak propisuje višu i nižu stopu te nacrt prijedloga Odluke stavlja na javno savjetovanje.